

F. t. beslutn. vedr. afgift på kvælstofoverskud m.v.

Beslutningsforslag nr. B 79. Fremsat den 24. februar 1995 af Bent Hindrup Andersen (EL), Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om afgift på kvælstofoverskud og kunstgødning

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til lov om afgift på landbrugets kvælstofoverskud i henhold til den i bemærkningerne til forslaget anførte model samt frem-

sætte forslag til lov om en kunstgødningsafgift, som i størrelse svarer til den energiafgift, der ville være pålagt produktionen, såfremt denne ikke var afgiftsfritaget.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er et led i Enhedslistens økologiplan for det danske landbrug.

Enhedslisten foreslår indført en toledet kvælstofafgift, hvor hovedelementet er en kvælstofoverskudsafgift.

Afgiften er nærmere beskrevet nedenfor, men kan kort beskrives som en afgift, hvis størrelse er afhængig af den mængde kvælstof, som er i overskud ved en given produktionsform, dvs. den mængde kvælstof, som et givet landbrug tilfører naturen.

Afgiftssystemet udformes, så de 25 pct. af landbrugsbedrifterne, som har det mindste kvælstofoverskud, får refunderet afgiften. I praksis skal dette princip udmøntes inden for hver sektor (svineproducenter, jordbrugere, gartnerier osv.). Der indføres herved en motivationsfaktor, som løbende vil styrke interessen for en miljørigtig omstilling.

Kvælstofoverskuddet skal måles i forhold til f.eks. omsætningsværdien af landbrugsvarerne på den enkelte bedrift/virksomhed.

Afgiften på kvælstofoverskuddet vil med tiden kunne nedsættes, når omstillingen fra økologisk niche- til hovedproduktion er gennemført.

Midlerne fra afgifterne placeres ubeskåret i Den Grønne Landbrugsfond.

Model til lov om afgift på landbrugets kvælstofoverskud

§ 1. For alle landbrugsbedrifter skal udarbejdes et kvælstofregnskab.

§ 2. Kvælstofregnskabet udarbejdes af planteavlskonsulenten på grundlag af data om bedriftstype og på basis af bedriftens driftsregnskab, hvoraf tilførsel og fraførsel af kvælstof beregnes.

Stk. 2. Planteavlskonsulenten udregner kvælstofoverskuddet og en hertil knyttet afgift og underskriver kvælstofregnskabet.

§ 3. Afgiften indbetales til Den Grønne Landbrugsfond, som administrerer og finansierer ordningen, og hvorfra provenuet udloddes til landmænd,

der vil foretage bedriftsændringer, hvis sigte er et faldende kvælstofoverskud.

Stk. 2. Der kan ydes støtte til ombygninger og til udstyr, som betyder en reduktion i kvælstofoverskuddet på mindst 10 pct.

Stk. 3. Støtten skal primært gå til omstilling til økologisk landbrug.

Stk. 4. Mellem 5 og 10 pct. af provenuet skal anvendes til forskning, der fremmer omstillingen til økologisk landbrug.

§ 4. Den Grønne Landbrugsfond administreres af Landbrugs- og Fiskeriministeriet.

Stk. 2. Den Grønne Landbrugsfonds dispositioner varetages af en bestyrelse sammensat af:

- En repræsentant udpeget af Landsorganisationen af Økologiske Jordbrugere.
- En repræsentant udpeget af Det Økologiske Råd.
- En repræsentant udpeget af Danmarks Naturfredningsforening.
- En repræsentant udpeget af Landbrugets Rådgivningscenter.
- En repræsentant udpeget af Forsøgscentret Foulum.
- En repræsentant udpeget af Dansk Familielandbrug.
- En repræsentant udpeget af De Danske Landboforeninger.
- En repræsentant udpeget af Miljøstyrelsen.
- En repræsentant udpeget af Landbrugsraadet.

§ 5. Kvælstofregnskabet indsendes årlig til Landbrugsministeriet, der fører statistik, laver stikprøvekontrol på regnskaberne og fører kontrol med afgiftens indbetaling og anvendelse.

§ 6. I beregningsgrundlaget for kvælstofoverskuddet indgår totalkvælstofindholdet fra

- tilførsel via foder
- tilførsel via gødning (såvel natur- som kunstgødning)
- tilførsel via såsæd
- tilførsel via luften

- fjernelse via mælk, kød og korn
- fjernelse via andre produkter, herunder husdyrgødning, som leveres til anden side.

Stk. 2. Kvælstofoverskuddet udgør differencen mellem tilført og fjernet kvælstof.

§ 7. Der fastsættes et afgiftsfrit minimumskvælstofoverskud svarende til den bedste fjerdedel for hver af følgende bedriftstyper:

- rene planteavlslsbrug
- bedrifter med husdyrhold, som udgør under halvdelen af indtjeningen fra landbrugsdriften
- bedrifter med husdyrhold, som udgør mindst halvdelen af indtjeningen fra landbrugsdriften
- bedrifter med kvælstofkrævende grønsagsproduktion, hvor dette udgør mindst xx pct. af indkomstgrundlaget
- frugtplantager.

Stk. 2. Bedrifter, der modtager husdyrgødning, regnes som husdyrbedrift, såfremt husdyrgødningen udgør xx pct. af den samlede gødning.

§ 8. Kvælstofafgiften fastsættes ved lovens ikrafttræden til

- kr. pr. kg kvælstof for et kvælstofoverskud på op til xxx kg over minimumskvælstofoverskuddet,
- kr. pr. kg kvælstof for et kvælstofoverskud på mellem xxx kg og yyy kg,
- kr. pr. kg kvælstof for et kvælstofoverskud på over yyy kg.

Stk. 2. Kvælstofafgiften pristalsreguleres og kan ændres ved beslutning i Folketinget efter forslag fra landbrugs- og fiskeriministeren.

§ 9. Kvælstofregnskabet udarbejdes i form af en status for et driftsår.

Stk. 2. Der kan foretages overførsel af op til 20 pct. af årets tilførsel henholdsvis fjernelse af kvælstof til det efterfølgende regnskabsår.

§ 10. Det første regnskabsår efter lovens ikrafttræden betales ikke afgift. I det andet regnskabsår betales 50 pct. af afgiften (overgangsordning).

§ 11. Ved lovens ikrafttræden ophæves følgende love:

§ 12. Loven træder i kraft. . . .

Den anden del af den toleddede kvælstofafgift er en kunstgødningsafgift. Kunstgødning er overflødig i økologisk landbrug og enormt energikrævende at producere. Energiforbruget svarer således til 12 pct. af det samlede danske elforbrug ifølge producenterne egne oplysninger om energiforbruget. Kunstgødning er endvidere hovedsagelig importeret. Der foreslås en særlig afgift på kunstgødning for at udfase anvendelsen heraf. Afgiften skal i størrelse svare til den energiafgift, som ville være pålagt produktionen, såfremt denne ikke var afgiftsfritaget. Afgiften opkræves hos producent/importør.